

Paba diena

Šiandien – mėnulio priešpilnis. Saulė teka 8 val. 20 min., leidžiasi 15 val. 56 min. Dienos ilgumas 7 val. 36 min.

Vardadieniai: šiandien – Airė, Aivaras, Bara, Barbė, Barbora, Barė, Bušė, Nadruvė, Nadruvis, Osmundas, Vainota, Vainotas, Vainotė, rytoj – Eimilas, Eimilė, Eimina, Eiminas, Eiminta, Eimintas, Grata, Gratas, Sabas, penktadienį – Bilginas, Bilmantas, Bilmantė, Bilmina, Bilmunas, Bilmine, Bylenė, Bylenis, Bylė, Bylius, Koluta, Mikalojus, Mikas, Mikita.

Gruodžio 4 – Šv. Barbora.

Gruodžio 5 – Tarptautinė savanorių diena už ekonominę ir socialinę plėtrą.

Gruodžio 6 – Arklių diena. Šv. Mikalojus.

„...tai, kur ir kame esu, yra mano kelias“ 2-8 p.

„Vaikas mus išmokė gyventi kitaip“ 3 p.

Smulkieji ūkiai jau suprato bendaradarbiavimo naudą

Kaimas ir vėl kryžkelėje... 4-6 p.

Namu ūkis 5 p.

Prienų Turguje 6 p.

Kūrenkime saugiai 7 p.

Gyvenimas

Jūsų gyvenimo atspindys!

Ar nepamiršote užsiprenumeruoti „Gyvenimą“ 2020 metams?

Prenumeratoriai visada laimi!

Visiems prenumeratoriams dovanosime 2020 metų kalendorių!

Laukia ir kitos dovanos: žaidime gali dalyvauti užsakiusieji „Gyvenimą“ metams bei pusei metų ir atsiuntę kvitą į redakciją iki sausio 1 d.

„Gyvenimą“ galite užsiprenumeruoti paštuose, pas laiškanešius, platinimo agentūroje Birštone, redakcijoje ir elektroniniu paštu: zina@gyvenimas.info.

Paminėjo Tarptautinę neįgaliųjų dieną

Gruodžio 3-ąją minima Tarptautinė neįgaliųjų diena. Mūsų krašto neįgaliųjų organizacijos savo bendruomenių narius į šią datai skirtus renginius pakvietė praėjusios savaitės pabaigoje. Birštoniškių buvo susibūré dar ketvirtadienį, Prienų rajono neigaliųjų draugijos nariai penktadienį rinkosi Skriaudžiuose, o Jiezno žmonių su negalia sąjungos taryba saviškius sukvietė šeštadienį. Apie šventinius renginius vykusius Birštone ir Jiezne papasakosime kituose laikraščio numeriuose, o šiandien dalinamės Skriaudžiuose vykusio susitikimo akimirkomis.

Tarptautinės žmonių su negalia dienos proga nuoširdžiai sveikiname visus neigaliuosius, linkime kiekvienam iš Jūsų šviesių gyvenimo akimirkų, užsispyrimo siekiant tikslų, artimųjų šilumos ir supratimo, kuo geriausios sveikatos, stiprybės ir tikėjimo ateitim...

Prienų rajono neigaliųjų draugijos taryba

„Džiaugsmo akimirką“ Skriaudžiuose kūrė ir patys, ir svečiai...

Prienų rajono neigaliųjų draugijoje jau tapo tradicija Tarptautinės neigaliųjų dienos proga susitikti viename iš draugijos padalinių. Šiemet panorė pabūti kartu draugijos nariai rinkosi Veiverių kultūros ir laisvalaikio centro salėje Skriaudžiuose, kur juos svetingai sutiko Veiverių seniūnijos neigaliųjų klubo „Viltis“ komanda, vadovaujama Vidos Butkevičienės.

Seimo nario, žemės ūkio ministro Andriaus Palionio padėkos buvo skirtos visų padalinių vadovams ir jubiliejus šiemet minėjusiems draugijos nariams. Padėkas ir dovanas įteikė Seimo nario padėjėja Valė Petkevičienė.

Atjaunėjusime po renovacijos centre svečius pasitiko šaunieji „Kankliukų“ dainorėliai ir muzikantai, vėliau pradžiuginę ir gražiu pasirodymu scenoje. Susirinku-

siesiems taip pat koncertavo Lietuvos kurčiųjų draugijos Kauno bendrijos pantomimos grupė, suteikusi daug šiltų, jautrių emocijų, paliudinusių,

(Nukelta į 2 p.)

Susirinkusiuosius dainomis, muzika ir šokiais džiugino jaunieji „Kankliukai“.

Šventės šeimininkė Vidai Butkevičienei – Prienų r. savivaldybės nario Cezaro Pacevičiaus padėka.

GRASTA

AKMENS ANGLIS
BRIKETAI, GRANULĖS

8 687 36216

Kėstučio g. 99, Prienai

www.grasta.lt

PASKUTINĖS NUOLAIDOS!!!

KALĒDINĖS-PROGINĖS ŽVAKĖS
iš natūralaus bičių vaško
DOVANŲ RINKINIAI, SALDUMYNAI,
KOSMETIKA IR PAPILDAI
su bičių produktais

Birutės g. 5, Prienai
parduotuvė bitininkams
+370 698 76 083
I-V 8:00–17:00
VI 8:00–13:30

IMONĖ
nuolat perka geromis kainomis
GALVIJUS
Atskaitome iš karto.
Mokame 6 ir 21 proc.
Vežame į Lenkiją.
Tel. 8 687 73 691

„...tai, kur ir kame esu, yra mano kelias“

Truputėlis istorijos

Žvilgtelėjė praeitin, remiantis amžininkų ižvalgomis, patirsime, kad bažnyčia ne tik žmonių dvasinė atgaiva, bet savo kūrybinio gyvenimo vedlė bei kultūros nešėja.

Balbieriškio kraštas visais laikais garsėjo daimingais čia gyvenusiais žmonėmis. Tėvai, o ypač seneliai, mena skaitlingus ir balsingus balbieriškiečių chorus, kuriems vadovaudavo Dievo duotą pašaukimą arba specialų išsilavinimą turėję muzikantai. Apie XX a. ketvirtąjį dešimtmetyjį Balbieriškio bažnyčios choras turėjo 50 giesmininkų, iš jų būrėsi dauguma miestelio ir aplinkinių kaimų jaunimas. Vargonininko pareigos buvo ne vien tik atrinkti balsingus žmones į chorą bei pamokyti juos giedojimo gaidą, bet ir atlkti parapijos giminimų, mirimų, santuokos registraciją. Tuo tarpu miestelio gyventojams dalyvavimas po sunkių savaitės darbų chore buvo savo kūrybinės atgaiva, kultūrinės raiškos centras.

Neprisklausomybės metais bažnyčios bei miestelio kultūriniam gyvenimui ryškesnius pėdsakus paliko vargonininkais dirbę **V.Malinauskas** bei **J.Rakauskas**, muzikinį talentą turėjo kun. **J.Luckus**, režisūriniais gabumais pasižymėjo kun. **J.Patašius**, dirbęs 1937–1940 metais. Pastarasis vikaras buvo ypač mėgiamas jaunimo, jis subūrė dainininkų, vaidintojų grupę ir pastatė M. Petrausko operetę „Conciliū facultatis“.

Jauni, skambią balsų, išsilavinę, plačių pažiūrų ir turintys organizacių gabumų vikarai dalyvaudavo choristų repeticijose, o vargonininkai atitinkamai ir visomis progomis parinkdavo repertuarą, tad nenuostabu, kad šv. Mišių metu skambėdavo L.van Bethoven, J. Naujalo kūriniai. Balbieriškio parapijos bažnytinis chorus atlaidų bei valstybinių švenčių metu džiugindavo ne tik vietinius miestelėnus, bet ir kitų parapijų gyventojus, nes tais laikais buvę iprasta garsų chorą kviečius pasisvečiuoti svetur.

Dar ir dabar vyresnieji parapijiečiai dalijasi prisiminimais, kaip jaučiasi į visas jų chorą (50 žm.), susėdė į dvi valtis, plaukė žemyn Nemunu iki Birštono, o po to tas valtis persivežė arkliais su ilgabrikiai vežimais. Taip keliaudavę iki Punios ir vėl upe pasrovui grįždavę iki Balbieriškio, ir giedoję ne tik Punios bei Birštono bažnyčiose per šv. Mišias, bet kelionės metu dainavę, skambiai keturbalsiai džiuginę pasiklausyti susirinkusių Nemuno pakraščių gyventojus.

(Nukelta į 8 p.)

Šilumos ir karšto vandens kaina Prienų rajono šilumos vartotojams nuo gruodžio 1 d.

Nuo 2019 m. gruodžio 1 d. nustatyta AB „Prienų šilumos tinklai“ vienanarė centralizuotai tiekiamos šilumos kaina už suvartotą šilumos kiekį – 5,87 ct/kWh be PVM (gyventojams – 6,40 ct/kWh su 9 proc. PVM). Karšto vandens kaina už kubinių metrų vartotojams daugiau uose namuose 6,97 Eur, kitiems vartotojams – 6,80 Eur be PVM.

Daugiau informacijos galite rasti AB „Prienų šilumos tinklai“ interneto svetainėje www.prienusiluma.lt/veikla/tarifai/

Informacija iš www.prienuai.lt

„Džiaugsmo akimirka“ Skriaudžiuose kūrė ir patys, ir svečiai...

(Atkelta iš 1 p.)

kaip svarbu norėti džiaugtis gyvenimu, nepaisant visų siūnčiamų išbandymų.

Susirinkę, kaip sakė draugijos pirmininkė Irena Valatkevičienė, ne dejuoti ir kalbėti apie problemas, bet pasidžiaugti bendreste. Neigaliųjų draugijos žmonės sulaukė ir svečių sveikinimų bei pasižadėjimų ir ateityje būti kartu, nepamiršti jų bėdų bei remti draugijos iniciatyvas ir veiklą. Kartu su draugijos nariais Skriaudžiuose „Džiaugsmo akimirka“ pavadintoje šventėje buvo seniūnai, savivaldybės administracijos vadovai, kiti jų reičėjai bei bičiuliai.

„Gyvenimo“ informacija

J.Olekas: socialdemokratinėje „Gerovės Valstybėje“ Lietuvos kaimai ir miesteliai – be skurdo ir socialinės atskirties

Juozas OLEKAS,
Europos Parlamento narys

Kalbėti apie „Gerovės Valstybę“ tapo tiesiog madinga, nors akivaizdu, kad šis politinis terminas turi visiškai skirtinę reikšmę, kai jį vartoja konservatoriai, liberalai ar savo pavadinimus „puošia“ į 2020-ųjų metų Seimo rinkimų traukinį bandantys suspėti nauji politiniai judėjimai.

Remdamiesi Skandinavijos šalių patirtimi Lietuvos socialdemokratai jau ne vienerius metus kalba apie „Gerovės Valstybę“, akcentuodami socialinės atskirties ir nelygybės klausimus. Yra suskaičiuota, kad socialinė atskirtis netgi ekonomiškai yra kenksminga valstybei, jau nekalbant apie moralinius bei psychologinius aspektus. Skurdo spąstuose atsiduria kartos, nes iš pašalpų gyvenantys tėvai jau nesugeba išmokyti savo vaikų gyventi kitaip.

Skurdo statistika verčia susimąstyti, kad socialdemokratinė „Gerovės Valstybė“ koncepcija yra gyvybiškai reikalinga Lietuvai. Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo (NSMOT) duomenimis, 312 tūkstančių lietuvių praėjusiais metais gyveno žemiau absolūtus skurdo ribos. Jų pajamos per mėnesį asmeniui nesiekė 245 eurų, kurios yra būtinos sumokėti už maistą, higienos priemones, mokesčius ar kitas būtiniausias prekes ir paslaugos. Daugiausia už ribos atsidurusių žmonių buvo bedarbai (50,8 proc.) ir senatvės pensininkai (13,1 proc.).

Apmaudu, kad politikų deklaruota regioninė politika taip ir nedavė apčiupiamų rezultatų: dau-

giausia žmonių, kurių pajamos nėra pakankamos net būtiniausiemis poreikiams užtikrinti, net 16,8 proc. gyveno kaime. Gana ryškiai išsiskiria ir penki didieji bei likusieji Lietuvos miestai. Didmiesčiuose žemiau skurdo ribos gyveno tik 5,5 proc. žmonių, o likusiuose miestuose – net 13 proc.

Skirtumai tarp Lietuvos regionų taip pat didėja. Vilniaus regione bendras BVP vienam gyventojui pasiekė beveik 110 proc. ES vidurkio, o kituose regionuose jis tesiekia nuo 42 proc. iki 77 proc. Nepaisant to, kad dar 2017 metų pabaigoje patvirtintas regionų gaivinimo planas – Baltoji knyga, veiksmų planas su konkretiomis igyvendinimo priemonėmis iki šiol neparengtas.

Kad „Gerovės Valstybė“ netaptų vien tik madingai skambančiu politiniu terminu, būtina dalintis patirtimi. Pastaruoju metu Europos Parlamentas priėmė nemažai sprendimų, kuriais siekiama stiprinti socialinę Europą, sudaryti palankias sąlygas gerovės valstybių kūrimui. Vieinas pagrindinių pasiekimų – Euro-

pos socialinių teisių ramstis. Daugelio šių sprendimų iniciatorių buvo Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcija.

Europos socialinių teisių ramščiu siekiama suteikti piliečiams naujų ir veiksmingesnių teisių. Jo struktūrą sudaro 3 pagrindinės kategorijos: lygios galimybės ir galimybės įsidarbinti, tinkamos darbo sąlygos, socialinė apsauga ir įtrauktis. Dokumente nustatoma 20 pagrindinių principų ir teisių, pagal kuriuos siekiama remti sąžiningas ir gerai veikiančias darbo rinkas bei socialinės gerovės sistemas.

Apie juos diskutuojame ir gruodžio 7 d. rengiamoje konferencijoje „Gerovės valstybė socialinėje Europoje – socialdemokratinė vizija“. Ją organizuojame kartu su Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcija. Neabejoju, kad vertingiausia patirtis ir pasiūlymai taps socialdemokratų Seimo rinkimų programas pagrindu.

„Socialdemokratinėje vizijoje iki 2024 metų“ jau užfiksuoja svarbiausius gerovės valstybės akcentus: pajamų apsauga bei skurdo mažinimas, socialinių paslaugų plėtra ir tvari bei draugiška sveikatos apsauga. Tad tvirtai tikiu, kad po 2020 metų Seimo rinkimų socialdemokratinė „Gerovės Valstybės“ vizija pasieks kiekvienu Lietuvos miestelių ir kaimų.

Už.Nr.81

S&D
Europos Parlamento
socialistų & demokratų
pažangiojo aljanso frakcija

▲ Jubiliejinius gimtadienius šventusius bičiulius sveikino ir draugijos taryba.

Prienų rajono savivaldybės vardu renginio dalyvius, o jų asmenyje ir visus neįgaliuosius, kviesdami burtis draugėn, sveikino administracijos direktorių Jūratė Zailskienė, direktorių pavaduotojas Algis Marcinkevičius ir Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus vedėja Sandra Mekioniene.

„Vaikas mus išmokė gyventi kitaip“

Neretai daugelis net nepagalvoja, kodėl jaučiasi nelaimingi, lyg juos kamuotų nuolatinės pagirios, nors alkoholio nevarotojo nė lašo. Toki „malonų“ jausmą taip pat sukelia ir stresas, nuovargis, blogas maistas bei nekokybiskas miegas. Norint švyteti, pasitiketi savimi ir jaustis puikiai, vertėtu sunerimti dėl savo ir savo vaikams diegiamu gyvenimo įpročių, nes be tinkamos mitybos, gero poilsio, fizinės veiklos ir dvasinio tobulėjimo veikiausiai kasdienės šypsenos veide gali taip ir neatsirasti.

Apie tai, kodėl nusprendė pakeisti savo gyvenimo būdą ir kaip visai šeimai sekasi kartu laikytis sveiko ir subalansuoto gyvenimo principų, pasakoja mitybos specialistė ir maisto tinklaraščio autorė Indrė Trusovė.

Pokyčiams įtaką darė sveikatos negalavimai

Dažniausiai neužtenka būti vien fiziskai aktyviams, norint išvengti antsvorio ar tam tikrų sveikatos problemų, o taip pat norint jaustis laimingam bei džiaugtis veidrodyje matomu atvaizdu.

„Anksčiau nekreipiau dėmesio ir per daug nesigilinau į savo gyvenimo įpročius, tačiau buvau depresyvi ir nelaiminga, o kai būdama 23-ęjų metų nebegalėjau nusileisti iš 5-ojo aukšto nesustojusi pailsėti, – itin rimtais susimąsciai apie gyvenimo būdo keitimą“, – atvirauna mitybos specialistė I. Trusovė.

Kiti žingsniai buvo domėjimasis įvairiomis organizmo valymo programomis, mokslinės literatūros skaitymas, gilinimasis į maisto derinimą bei kitų žmonių patirtis, kol galų gale visa tai natūraliai virto ne tik nauju gyvenimo būdu, bet ir profesija.

Nors ir visas šis virsmo etapas reikalavo be galų daug jėgų bei vidinės motyvacijos, pakitekė kūno svoris, pagerejusi nuotaika ir savijauta, susitvarkės virškinimas, dingusios skrandžio bei tuštinimosi problemas privertė jūdėti pirmyn ir kardinaliai viską keisti.

Atsiradus dukrytei viskas tik pagerėjo

Besilaikiant pirmosios atžalos Amandos, I. Trusovė užklupo daliai mamų pažystamas jaunes, siejamas su toksikoze. Nuolatinis pykinimas, silpnumas ir

skaudanti galva buvo patys „geriausi“ draugai, todėl nors ir buvo stengiamasi valgyti daugiau daržovių, vaisių ir nenaudoti papildomo cukraus, dažnai besilaikiančioji tiesiog džiaugdavosi atsradusiu natūraliu noru bent kažką suvalgyti.

Zinoma, pasitausius sveikatai, tokie vertingi produktai kaip kiauniniai, žuvis ar žalieji kokteiliai, kurių ankstesniu nėštumo periodu organizmas nepriėmė, visiškai grijo į mitybos racioną, o gimus pirmajai dukrytei, buvo dar didesnis noras kuo atsakingiau rinktis valgomą maistą, grįžti į mėgstamą sporto salę ir, žinoma, kuo aktyviai bei įdomiai leisti šeimos laisvalaiki.

Tiesa, šiuo metu gyvenant antrojo vaikelio laukimu, I. Trusovė ir vėl kamuojant varginanti toksikozę, tačiau likusi šeimos dalis toliau sėkmingai maitinasi įvairiu ir sveiku naminiu maistu, o besilaikiančiai mamai pats skaniausias ir dažniausias patiekalas dabar yra graikiškos salotos.

Reikia valgyti tai, kas yra pagaminta

Mitybos specialistė prisipažista, kad susilaikus pirmosios dukros ji ilgai svarstė, koks yra teisingas auklėjimo būdas. Tačiau dėmesį patraukė tokios situacijos, kada, pavyzdžiu, ikimokyklinio amžiaus vaikai, kurie yra visiškai priklausomi nuo mamos, nes patys parduojuvėjė nieko nenusipirkis, nėra ragavę picos, greitojo maisto, bulvių traškučių ar gazuotų gėrimų. „Galų gale vis vien ate-

Indrė Trusovė teigia, kad svarbiausia yra neieškoti tobulybės, kuri neegzistuoja, nes viskas, net ir sveikas gyvenimo būdas, turi būti paremtas balansu, o ne griežtais draudimais ar fanatizmu, kuris ilgai netrunka.

na laikas, kai visa tai, ko troško, vaikai gali išsigyti patys, o tuomet jie „pameta“ galvą ir dažniausiai tai tampa didele problema, turint omenyje ne vien svorį, bet ir kitus sveikatos sutrikimus“, – teigia mitybos specialistė.

Taip pat pasikonsultavus su gydytojais ir sužinojus, kad šiai laikai II tipo cukriniai diabet serga begalė vaikų, I. Trusovė su vyru priėmė sprendimą, kad jų vaikas privalės valgyti tai, ką reikia ir ką pagamino mama.

Tiesa, savaitgaliais ar išvykų metu šeima paskalžiauja, o ir saldumynų stalčius namuose tikrai nėra paslėptas ar užrakintas. „Mūsų namuose visada yra saldainių, tačiau dukra niekuomet nesuvalgo nei vieno, prieš tai neatejusi paklausti mamos ar tėcio, ar dabar gali valgyti saldumynus. Pamenu kartą, kai ji dar buvo visai mažytė, parduojuvėjė jai leidau išsirinkti vieną bet kokį gardėsi, tai ji parbėgo laimingą rankoje laikydama didžiulį brokolį – savo pačią mėgstamiausią daržovę“, – pasakoja I. Trusovė.

Vanduo, daržovės ir judėjimas – raktas į sveiką gyvenseną

Visa šeima kiekvieną rytą pradedė stikline šilto vandens ir dienos metu jo stengiasi išgerti kuo daugiau. Taip pat nuo šeimos mitybos raciono yra neatsiejama kokybiška mėsa, žuvis, daržovės, vai-

siai, įvairios kruopos, o bulves, miltinius patiekalus jie stengiasi riboti. Be to, I. Trusovė rekomenduoja kiek įmanoma mažiau varoti pridėtinio cukraus ir jį keisti kitais saldikliais, o jeigu norima pasilepinti nuodėmingu desertu, – jį suvalgyti iki pietų.

„Kadangi su vyru labai daug dirbame, visada permastau, ką valgėme vakar, ir jei, pavyzdžiu, vakar valgėme kavinėje, stengiuosi tai kompensiuti šiandienos maistu ir gaminu sveiką, naminį ir daug maistinių savybių turintį patiekalą. Ypač šiuo metu mūsų šeimai svarbiausia yra vakarienė, nes dukrelė visą dieną būna darželyje ir valgo ten esančių maistą, todėl stengiamės, kad vakarienės metu ji gautų daug daržovių bei kitų vertingų produktų“, – teigia mama.

Be viso to, šeima visuomet stengiasi užsiimti kažkokia bendra fizine veikla, o tėvai reguliariai

Projektas „Būk atsakingas!“ yra finansuojamas Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo, kurį administruoja LR sveikatos apsaugos ministerija.

Rinkis Gyvenimą

Šventės dieną TAU studentai lankėsi UAB „Ekofrisa“, susipažino su grikių ir kitų kruopų gamyba.

Prienų trečiojo amžiaus universitetui – 20

1999 metais Angelė Bajorienė kartu su docentu Medardu Čobotu Prienuose įkūrė Trečiojo amžiaus „Medardo Čoboto TAU“ universiteto Prienų filialą, kuris užpraejusį antradienį minėjo 20-ties metų jubiliejų.

Prienų filialo įkūrėja Angelė Bajorienė džiaugėsi, jog prieš dvidešimt metų šis filialas buvo nors ir ne pirmasis, bet vienas iš pirmųjų visoje Lietuvoje. Pasak jos, tuomet M. Čobotas šmaikštavo, jog šio universiteto dėka Prienai tapo universitetiniu miestu.

„Pasenti didelio meno nereikia, bet nugalėti senatvę – tai yra menas, o mes to meno mokomės ir mokome kūtus. Trečiojo amžiaus universitetui jau 25 metai, jums dar tik 20“, – susirinkusios sveikino universiteto rektorė dr. Zita Žebrauskienė. Pasak jos, šiandien visoje Respublikoje yra per 60 universitetų amžėjantiems žmonėms. Asociacija „TAU“ turi 47 universitetus, vienija apie 14000 seniorų, tad Prienų filialo studentai yra dalis didelės bendruomenės. Rektorės žodžiais, Trečiojo amžiaus universitete studentai mokosi senti kartu su technologijomis, jie mokosi kitų užsiėnimo kalbų ir jas išmoksta, jie šoka, dainuoja, nors jaunystėje to drovėdavosi. Visgi į šį universitetą, o ypač Prienuose, studentai ateina ne tik mokytis, bet ir bendrauti. Kaip ji pati teigia, būtent čia jie atranda save. „Jei seniorai ir vaikai valstybėje yra laimingi, tai ir valstybė yra laiminga“, – kalbėjo Z. Žebrauskienė.

Rektorė dėkojo Angelei Bajorienei, prieš dvidešimt metų pradėjusiai burti amžėjančius žmones į Prienų trečiojo amžiaus universitetą, bei Dalei Simukauskienei, kuri tėsia A. Bajorienės pradėtą darbą. Per 20 metų Prienų filialas išleido ne vieną absolventų laidą, tačiau nemaža dalis jų gržta. Prienų filiale mokosi ne viena studentė, kuri universitete studijuoja jau 20 metų.

(Nukelta į 6 p.)

lanko sporto salę. Žinoma, būna labai įtemptū ir varginančių dienų, kai pasportuoti ne visuomet pavyksta, tačiau pasivaikščiojimui gryname ore, atspalaidavimui ir trumpam pabėgimui nuo užgriuvusiu darbų šeima laiko visada atranda.

Neverta ieškoti tobulybės, nes ji neegzistuoja

Anot mitybos specialistės I. Trusovės, itin svarbu, kad patys tėvai nedarytų ir nevalgytų to, ko negalėtų ir jų vaikas. Juk tėvai yra pagrindiniai ir patys stipriausiai pavyzdžiai savo atžaloms, todėl visai šeimai turėtų būti skiepijami vienodi įpročiai. „Jeigu mama sėdėdama su drauge valgo bulvių traškučius, o priėjusiam vaikui sako, jog jam negalima, tuomet kyla klausimas: kodėl valgo pati mama?“ – klauzia ji.

Kaip bebūtų, svarbiausia neieškoti tobulybės ir suprasti, kad jos tiesiog nėra. Griežti draudimai ar visa tai, kas yra drama fanatiškai, ilgai netrunka, todėl, pavyzdžiu, jeigu pietuose norima paskanauti saldžių blynelių su riešutų kremu, pusryčiai turėtų būti itin maistinės – avīžinių dribsnų košė ar kiaušinių su avokadu ir pilno grūdo duona.

„Viskas turi būti paremta balansu ir negali būti jokios prievertos. Manau, kad mažas šaukšteliis majonezo dideliame dubenyje salotų yra pats geriausias dalykas, bet, žinoma, norint pradėti gyventi sveikiau, prie subalansuotų mitybos vertėjant derinti ir aktyvų laisvalaikį, nes judėjimas taip pat yra neatsiejamas nuo geresnės nuotaikos, savijautos bei organizmo būklės“, – tvirtina I. Trusovė.

Nuotr. Simonas Kuzminskaitės

Užs.Nr.82

Smulkieji ūkiai jau suprato bendradarbiavimo naudą

Nuo rugsėjo 2 d. iki spalio 31 d. buvo priimamos paraiškos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos (KPP) priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“. Šiuo paraiškų teikimo etapu aktyviausi buvo ūkininkai, o tai tik parodo, kad jie supranta bendradarbiavimo svarbą, siekdami tapti konkurencingais rinkos dalyviais ir didinti savo pajamas.

Pritrūko 80 tūkst. Eur

Per du paraiškų priėmimo mėnesius buvo pateiktos 48 paraiškos. Priemonės veiklos sritis įgyvendinimo taisyklės numato, kad paraiškas galėjo teikti kaimo vietovėje veikiantys smulkieji ūkininkai, smulkieji miško valdytojai, labai mažos įmonės ir fiziniai asmenys nuo 18 metų. Paramos paraiškas jie privalėjo teikti kartu su partneriais.

Susumavus pateiktų paraiškų rezultatus paaškėjo, kad aktyviausiai šikart buvo ūkininkai – jie pateikė net 39 paraiškas. Iš juridinių asmenų gautos devynios paraiškos.

Šiam paraiškų teikimo etapui skirta 3 407 158 Eur paramos. Vis tik paraiškose paprašyta bendra paramos suma yra beveik puse milijono Eur didesnė – viso paraiškėjai prašo 3 894 092 Eur.

Po atlikto pirmonio paraiškų vertinimo paraiškų atitinkies vertinimas buvo atliekamas 44 paraiškoms. Viena jų nesurinko privalomojo mažiausio balų skaičiaus – 40, tad paraiškų pirmumo eilėje atsidūrė 43 paraiškos. Nustatyta, kad paramos pakanka 37 paraiškėjams, surinkuojamams 45–75 atrankos balus.

Likusiems šešiemis paraiškėjams, surinkusiems 40 atrankos balų, paramos pakanka tik iš dalies, todėl Nacionalinė mokėjimo agentūra, vadovaudama KPP administravimo taisyklė-

mis, jau kreipėsi į Žemės ūkio ministeriją dėl papildomų lėšų skyrimo šioms paraiškoms.

Bendra pirmumo eilėje atsidūrusių pareiškėjų prašoma paramos suma šiuo metu sudaro 3490717 Eur. Užtikrinti pilną visų pirmumo eilėje atsidūrusių projekto finansavimą pritrūko 80 tūkst. Eur paramos.

Kaip dalijami balai?

Paraiškos vertintos pagal atrankos kriterijus. Už atitiktį nurodytiems atrankos kriterijams buvo skiriamas atitinkamas balų skaičius ir sudaroma paraiškų prioritetenė eilė.

Jeigu pareiškėjo pateiktame projekte yra numatyti 5 ir daugiau dalyvių, jam suteikiama 30 balų. Kai dalyvių skaičius yra nuo 3 iki 4, – 30 balų. Itakos taip pat turi projekte dalyvaujančių subjektų ekonominio dydžio vidurkis (taikoma smulkių ūkio), valdų dydžio vidurkis (taikoma smulkių ūkio) ar kaimo turizmo plėtra ir, įgyvendinus projektą, pajamos iš numatyto sektorius sudarys ne mažiau kaip 50 proc. visų veiklos pajamų, pareiškėjui suteikiama 25 balų. Tais atvejais, kai projektas yra susijęs su klimato kaita ir su aplinkosaugos veikla, pareiškėjui suteikiama 10 balų.

Paraiškose paprašyta bendra paramos suma yra beveik puse milijono Eur didesnė, nei numatyta skirti šiuo paraiškų teikimo etapu.

10 balų. Kai vykdomos veiklos trukmės vidurkis yra daugiau nei 5 metai, pareiškėjui suteikiama 15 balų, nuo 3 iki 5 metų įskaitytinai, – 10 balų.

Jeigu pareiškėjo projektas yra susijęs su gyvulininkystės, sodininkystės ir daržininkystės, uogininkystės, miškų ūkio ar kaimo turizmo plėtra ir, įgyvendinus projektą, pajamos iš numatyto sektorius sudarys ne mažiau kaip 50 proc. visų veiklos pajamų, pareiškėjui suteikiama 25 balų. Tais atvejais, kai projektas yra susijęs su klimato kaita ir su aplinkosaugos veikla, pareiškėjui suteikiama 10 balų.

Jeigu įgyvendinus projektą kiekvieno Jame dalyvaujančio subjekto pajamos padidės daugiau nei 20 proc., pareiškėjui suteikiama 20 balų.

Finansuojamos išlaidos: nuo maitinimo iki žemės ūkio technikos

Remiantis priemonės veiklos srities įgyvendinimo taisyklėmis,

didžiausia galima paramos suma vienam projektiui yra 90 tūkst. Eur. Didžiausias galimas paramos intensyvumas, įsigyjant projekto bendrašias išlaidas, siekia 100 proc., prašant kompensuoti verslo plano įgyvendinimo išlaidas, – 60 proc., o tais atvejais, kai verslo planas įgyvendinamas smulkių ūkiamas bendradarbiaujant gyvulininkystės, sodininkystės, uogininkystės ir daržininkystės sektoriuose, numatyta kompensuoti iki 70 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų.

Pagal priemonės veiklos sritį remiamas smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimas, organizuojant bendrus darbo procesus, dali-jantis įrenginiais ir ištakliais, vykdant bendrą ūkinę, komercinę, aplinkosauginę veiklą. I tinkamų finansuoti išlaidų kategoriją patenka einamosios bendradarbia-

vimo išlaidos: susitikimų organizavimas, patalpų nuoma, ke-lionės išlaidos (tik Lietuvoje), kuro pirkimo ir (ar) visuomeninio transporto išlaidos, kanceliarinės išlaidos, maitinimas. Tiesa, tokios išlaidos gali sudaryti tik iki 5 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų be PVM. Taip pat finansuojama nauja žemės ūkio technika ir nauja žemės ūkio įranga; naujos N, O kategorijų bazinės komplektacijos transporto priemonės; nauja kompiuterinė ir programinė įranga, skirta projekto reikmėms; nauji technologiniai įrengimai, nauja technika ir įranga, skirta projekto reikmėms (prie šios kategorijos negali būti pri-skirti jokie lengvieji automobiliai); (ūkio) paskirties pastatų naujos statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto išlaidos; infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimo (priv-ažiavimo prie sklypo, kuriamo įgyvendinamas projektas, apsvietimo įrengimo, vandens tiekimo (įskaitant vandens gręžinį) ir nuotekų šalinimo sistemos įrengimo ir (ar) sutvarkymo, kitos su projekto įgyvendinimu susijusios infrastruktūros kūrimo ar gerinimo darbų) išlaidos; nauja miško kirtimo, apvaliosios medienos ir biokuro ruošos technika ir įranga, išskyrujus medienos vežimo keliais techniką; dirvos paruošimo miško želdiniams/želiniams mechanizmai.

Paramos finansuojama iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto.

Užs.Nr.83

Kaimas ir vėl kryžkelėje...

Justinas ADOMAITIS

Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademijoje vykės Lietuvos pieno gamintojų asociacijos (LPGA) tarybos išplėstinis posėdis, dalyvaujant gausiam už agrarinį sektorius atsakingų valstybės pareigūnų būriui, atvėrė žinomai pilnų Pandoros skrynių: iš įvairių šalies regionų susirinkę pieno ūkio šeimininkai dėstė nuoskaudas valdžios atstovams, pastarieji ieškojo atsakymų ir kalbėjo apie turimų pozicijų laikinumą.

Kurstoma baimė

„Valstybės požiūris į ūkininką veja žmones iš kaimo, – sakė LPGA tarybos narys Alydas Miliūnas, – jau-nimas seniai pabėgo, o darbininko prisikvesti neįmanoma dėl tos pačios valdininkų kurstomas baimės“.

„Socialinių regionų stabilumą garantuojantis pieno ūkis balansuoja ant išlikimo ribos, – kolegai artrino LPGA prezidentas Jonas Vilionis, – tuo tarpu uolumą demonstruojantys ūkii tikrintojai atima bet kokią vilčių toliau puoselėti kaimo verslą. Dvidešimt metų kaip ūkininkas iš ministerijos girdžiu tik apie draudimus, bauginimus, patikras, bausmes, sankcijas“. J. Vilionio nuomone, gamybos kaštų nepadengiančios pieno supirkimo kainos, augantys mokesčiai ir ypač viešojoje erdvėje suformuotas neigiamas žemdirbių įvaizdis ūkininkus provokuoja mažinti karvių skaičių, trauktis iš gamybos, papildyti valstybės Užimtumo tarnybos (buvinos Darbo biržos) klientų gretas. Pieno gamybos sektorius likusius ūkininkus baugina nežinomybė dėl didėsiančių mokesčių, griežtėjančių aplinkosaugos reikalau-

jančių, artėjančio ir „liesesnio“ naujojo ES finansinio laikotarpio. „Kitąmet šalies biudžete numatyta 40 milijonų skirti Vilniaus valdžios rūmų remontams, parlamentarų įseitinėms, o pieno gamintojams, nukentėjusiems nuo praėjusių metų sausros, pažadėtieji 20 milijonų sumžėjo triskart“, – piktinosi LPGA vadovas, išplėstinės asociacijos tarybos posėdžių pakvietės Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininką Andriejū Stančiką, žemės ūkio ministrą Andriū Palionį, naujają Nacionalinės mokėjimo agentūros (NMA) vadovą Aleksandrą Muzikevičių, Valstybinių maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) viršininką Darių Remeiką, kitus Žemės ūkio ministerijai pavalžių institucijų specialistus.

Ūkiai stambėja

Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro (ŽŪIKVC) Gyvūnų ir gyvūnų produktų apskaitos departamento direktorė Daivos Beinorienės duomenimis, pieninių karvių skaičius kasmet mažėja. Per 10 metų ūkii, laikančių karves, skaičius sumažėjo 3 kartus, karvių skaičius juose – beveik trečdalui. Per

minėtajį laikotarpį ūkio dydis išsaugo nuo vidutiniškai 3,53 iki 7,12 karvių viename ūkyje. Pieno gamyba per 10 m. sumažėjo 13 proc., tačiau pieno supirkimas išaugo 5 proc. Auga ir vidutinio dydžio ūkų produktyvumas. „Lietuviam derėtu pasimokyti iš kaimynų estų, – kalbėjo D. Beinorienė, – jų vidutinis pieno ūkis – 160 karvių, galvijai kontroliuojami, didelio produktyvumo“. Lietuvoje, pasak D. Beinorienės, téra 105 ūkiai, kuriuose vidutinis karvių produktyvumas siekia daugiau nei 9 tūkst. kg per laktaciją.

ŽŪIKVC atstovė pateikė informaciją apie šalies pieno gamybos sektorius pokyčius, kviesdama ūkininkus duomenis išanalizuoti ir po to galvoti apie savo pieno ūkų efektyvumo bei atsiperkamumo dinimą. Pavyzdžiu, 2016 m. Lietuvos pieno ūkiai, juose laikyta 286094 karvės ir 300731 prieauglis, 2017 m. – atitinkamai 41611 ūkii, 272482 karvės ir 290296 prieaugliai, 2018 m. – 36278, 257297, 280944, 2019 m. spalio 1 d. – 32481, 249057, 226339.

Pasak D. Beinorienės, šalies pieno rinkos pokyčius liudija ir galvijų

Diskusija prieš pasitarimą: žemės ūkio ministras Andrius Palionis, Jonas Vilionis, Albertas Brazas, Aleksandras Muzikevičius, Daiva Beinorienė.

eksportas: 2016 m. iš šalies išvežta 137330 pieno veislės galviju, 2017 m. – 128301, 2018 m. – 131223, 2019 m. iki spalio 1 d. – 98689. Nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2019 m. spalio 1 d. šalyje superkamo pieno kiekis sumažėjo beveik penkiai procen-tais. Patys pieno gamintojai (jų kooperatyvai) dėl mažų žaliavos supirkimo kainų dalį pieno eksportavo į kaimyninę šalį: 2016 m. – 0,75 tūkst. t, 2017 m. – 1,77 tūkst. t, 2018 m. – 6,30 tūkst. t, per devynis šiu metus mėnesius – 8,86 tūkst. t. Lietuvos pieno perdirbimo įmonės iš užsienio 2016 m. išivežė 350 tūkst. t pieno žaliavos, 2017 m. – 410 tūkst. t, 2018 m. – 449 tūkst. t, šiemet per devynis mėnesius – 334 tūkst. t.

Išplėstiniame LPGA tarybos posėdyje aptariant dėl padangų gais-

ronukentėjusio Alytaus rajono situaciją D. Beinorienė informavo, jog 2019 m. spalio 1 d. rajone buvo 1375 pieno ūkiai, juose laikoma 6319 karvių, pieną į rinką pardavė 1091 ūkis, per devynis šiu metus mėnesius parduota 24,13 tūkst. t (vidutiniškai 2,68 tūkst. t per mėnesį).

VMVT direktorius Darius Re-meika priminė, jog spalio 16 d. kilus Alytaus padangų gaisrui jau spalio 21 d. paskelbtos rekomendacijos žemdirbiams. Pastaruoju metu jau šešiuose kaimuose atnaujintas pieno tiekimas į rinką. Laukiama kitų kaimų tyrimų rezultatų iš Lietuvos ir užsienio laboratorijų. Šiuo metu taip pat atliekami ir mėsos skerdėnų, aplinkos, dirvožemio ir kiti tyrimai.

(Nukelta į 6 p.)

Namu ūkis

Gruodžio mėnesio priminimai

- * Jei Kalėdų dieną iškris šerkšnas, bus derlingi, gražūs metai, o jei lis, vėjuota, laukia vargingi metai.
- * Jei gruodžio naktys giedros, aiškiai matosi Paukščių takas, laukime kitais metais gero derliaus.
- * Stebėkim orus Naujųjų metų naktį – šilta ir besniegė naktis pranašauja vėlyvą pavasarį.

Sveikatai...

Kai prakalbame apie Kalėdas, tai net mintyse tikriausiai pakvima imbieriniu meduoliu, sausainukais. Tačiau į Europą šis nuostabus daiktas buvo atgabentas ne tik kaip prieskoninis, bet kaip ir vaistinis augalas. Anglai jo pagalba gynėsi nuo maro, o LDK dokumentuose rašoma, kad Žygimanto Augusto dvaro gydytojas Piotras imbiero pirkė Barboros Radvilaitės sveikatai taisytį, kaip priemonę virškinimo gerinimui.

Vaistinė imbiero dalis, tai – kartoko ir deginančio skonio šakniastiebis. Nuo seno Pietryčių Azijos šalyse imbieraivartojami nuo kosulio, peršalimo, nuovargio, kaip išsaugojantys jaunystę. Indų medicinoje – Ajurvedoje – imbieras vertinamas kaip universalus vaistas nuo visų ligų: gerina virškinimą, gydo kosulį, karščiavimą, peršalimą, astmą, reumatą, mažina sąnarių skausmus, normalizuja kraujospūdį.

Imbiero šakniastiebyje daug augalinų antibiotikų, todėl tinka vartoti vos persialdžius. Taip pat juose daug vitamino C, B grupės vitaminų, mineralų, kalio, magnio, vario, mangano, fosforo, glikozidų, eterinio aliejus, kartumynų.

Labiausiai vertinamos imbiero savybės yra organizmo tonizavimas, imuniteto stiprinimas. Sakoma, kad dažnai geriančių arbatą su imbieru pagreitėja medžiagų apykaita. O nuo to, kad imbieras stimuliuoja visas organizmo funkcijas, iš kuno greičiau pasišalina nuodiniosios medžiagos.

Sakoma, kad eteriniai aliejai, kurių daug yra šakniastiebyje, ne tik gera veikia kūną, bet ir sielą. Kinijoje tikima ir magiška imbiero galia – kaimuose gyventojai virš durų prikala imbierą, tikėdami, kad šis apsaugos nuo bologijėjų. Ir kitoje šalyse imbieras naudojamas magijos ritualuose.

OMES PASIRUOŠKIME IMBIEIRO ARBATOS: šakute lengvai subadykime kelis nulupto imbiero griežinėlius, užpilkime stikline verdančio vandens. Palaikykime penkias minutes, pasaldinkime medumi ir gerkime, į sveikatą!

Nuo gerklės skausmo gelbės: šaukštą tarkuoto imbiero porą minučių pavirkime užpypę stikline vandens. Atvésinę perkoškime, pasaldinkime medumi ir gerkime nedideliais gurkšneliais arba skalaukime gerklę.

Nuo kosulio: šaukštą tarkuoto imbiero sumaišykite su puse šaukšteliu trintų džiovintų ciberžolių ir šaukšteliu medaus. Vartokime po pusę šaukšteliu užgerdamis vandeniu. Malšina spazmus, padeda atskoseti, palankiai veikia kvėpavimo takus.

Jei ruošiatis žemos atostogas praleisti kruiziniame laive, atsiminkite, kad imbieras padeda vaduotis **nuo jūros ligos:** stabdo vėmimą ir skrandžio spazmus. Todėl pasiūmkite į kelionę cukruotų imbierų ar miltelių, kurie lengvai tirpsta vandenye. 0,5 g imbiero miltelių sumaišykite su trupučiu vandens ir išgerkite.

Sodininkui...

Jei dienos nežvarbrios, sode galime nuveikti dalį darbų, kurie neberūpės pavasarį. Nelaukdami jo išraukime pasenusius, nesveikus vaismedžius. Taip ne tik išvalysime sodą, bet ir sunaikinsime galybę ligų sukėlėjų ir kenkėjų, kurių paprastai

gausu pasenusiuose vaismedžiuose.

Išrautą medį supjaustykime dalimis, taip pat ir mažas šakeles, greitai viską sudeginkime, kad nepasklistų ligų sukėlėjai.

Nesodinkime į tą pačią vietą tos pačios rūšies vaismedžio. Jei į tą pačią vietą žadame sodinti kitokį vaismedį, tai būtinai formuodami naują sodinimo duobę iškaskime visas senas šaknies.

Kai vaismedžiai be lapų, gerai matyti vaisių mumijos ir vilkšrų lizdai. Būtinai juos nukratykime ir sunaikinkime. Taip sunaikinsime ir mumijose žiemojančias ligų sporas.

Jei bus mažai sniego, braškių kerelius apdenkime egliaškėmis, kad laikytu si sniegas, kitaip jos gali išsalty, net jei temperatūra – 12–15 laipsnių šalčio.

Jei dar nebuvu mulčiuota durpėmis, apmulčiuokite 5 cm sluoksniu. Besniegėmis žiemomis braškes galima apdengti ir dviguba arba storesne agroplėvele. Kad vėjas jos neatkeltu nuo žemės, kraštus reikia prispausti maišeliais su smėliu ar žemėmis.

Klausimukas: ar jau įrengėte lesykles paukšteliams?

Daržininkui...

Per žiemą galime sukaupti nemažai pelenų. O kaupti juos tikrai verta, nes daržininkui visuomet yra kur juos panaudoti.

Pelenus reikia rinkti į statines ir dėžes arba išberti į kompostą. Pelenų talpyklas būtinai apsaugokite nuo sniego ir lietaus, nes vanduo išplaus kalį ir naudinguosius mikroelementus. Į komposto krūvas pribėrus pelenų sumažinamas rūgtumas, todėl čia veisiasi daugiau slietų, mikroorganizmų, padedančių skaityti organines medžiagas.

Atsiminkite, kad su pelenais visą varšar galėsite trėsti daržoves, apsaugoti jas nuo kenkėjų, nurūgtinės dirvą, galėsite net su pelenų šarmu apšlakstyti pavasarį agrastų ir serbentų krūmus. Bet apie visa tai pakalbėsime vėliau, pavaario.

Pat laikas daržininkui pradėti galvoti apie sėklas! Tikrinkite likusių iš anksčiau daigumą, planuokite, kokias pirksite šiemet, domėkites naujomis veislėmis.

Gelininkui...

Taip pat jau reikia ir gėlių augintojams susirūpinti sėklomis, nes ne vieną rūšį jau kitų metų pradžioje teks sėti, daiginti.

Stebékite kambarines gėles – gal joms per šilta, o gal perlaitstote? Pasidėkite plačiau savo turimų vazoninių gėlių auginimo ir žiemojimo ypatumais, nes daugelis jų nenori būti nei trėšiamos, nei daug laistomas. Literatūros tikrai yra daug, padės ir internetas.

Pasirūpinkite, jei atėjus šalčiams atrodys, kad kai kurie krūmeliai gelyne gali neperžiemoti, yra jauni ir jautrūs – pridenkite egliaškaias, mulčiuokite durpėmis.

Nepamirškite patikrinti, kaip žiemojai kanai, jurginai. Svarbu, kad jie neperdžiūtų, užpilkite dar durpių.

Pasvarstykime, gal šv. Kalėdoms namus papuošite su savo auginamų gėlių kompozicija, išradinai priderinę šventinius akcentus? O eglutė liks žalioti miške kitiems metams...

Pašnekėsiai Gruodžio staigmenos...

„Gruodis nenuvylė... ir šiek tiek šaltuko, ir baltu sniegeliu, nors ir skalsiai, žemelę padabino“ – mintijau gruodžio pirmosios ryčių žvelgdama pro langą. Sodo baltuma liete liejosi į širdį, ir nors buvo aišku, kad sniegas gal jau po vidurdienio bus „i nieką pavirtęs“, sek-madienio rytas nuteikė puikiai. Bet tie žiemos ženkli tą dieną buvo ne vienintelis džiaugsmas – pavakary prie vartelių stabtelėjo mašintė. Iš jos išlipęs vaikinas jau skambino į duris. „Cia Jums lauknešėlis, o kai išpakuosit, tai ir sužinosit nuo ko“ – šypsodamas atsakė į mano klausimą ir nuskubėjo, palinkėjės geros dienos. Parsinešiau į kambarių dailiai su kalėdiniais papuošimais supakuotą ir ganetinai sunkoką tą netikėtą siuntinį ir, atsisėdusi apžiūrinėjau, delsiu. Méginau spėti, gal tokios sunekios gali būti knygos? Bet kas čia mane galėtų taip anksti sveikinti? O gal neskubėti ir išpakuoti tik per šventes? Bet, kad nebuvu perspėjimo „Be kūcių, nekiš nagų“, kaip sakydavom vaikystėj, tai ir neištverti... Vieną po kito ēmiau iš dežutės stiklinėlius, skaičiau užrašus: „Baravykai kūcių vakarienei“, „Spanguolės su medumi imunitetui stiprinti“, „Moliūgų džemas širdies saldumui“ ... ir dar visokiausiu smagiausiu dalyku! Dėželės dugne dailus atvirukas, o teksto pabaigoje tokie širdžiai mieli žodžiai: „Myliu labai, kūmyte“. Krikšto dukra... iš pajūro. Siemet gyresi, kad visi baravykai iš Dzūkijos į Žemaitiją persikraustė augti. Tuomet ir pajukauvau, kad nebesirūpinuojau jų kūčioms. Dabar galvoju, kad jau buvau nusiteikusi sėsti rašyti jums laišką ir tradiciškai moralizuoti apie „juodosios penktadienius“, apie pirkimo vajų ir niekines dovanas. O čia tokia staigmena! Ir dar iš jauno žmogaus...

Bet gal išties jau reikėtų mažiau tų pamokslų, o daugiau gyvo pavyzdžio...? Ir reikalai pamažėle atsiskutų į gerą? Vėl dažniau lankytume vieni kitus, rašytume laiškus, skubėtume, kai to prireikia, į pagalbą, džiugintume vieni kitus maloniomis smulkmenomis, užaugintu derliumi, bitelių sunėstu medumi, savo surinktomis ir sudžiovintomis žolelėmis, perskaityta knyga, pakviestume draugę į kiną, į spektaklį. O gal tiesiog kartu išeitume su vienišu kaimynu ar kaimyne pasivaikščioti ir pasikalbėtume – apie vaikus, sveikatą... Svarbiausia, kad apie gerus ir šviesius dalykus, su viltimi, neburėdami, neapkalbėdami. Vaikams, anūkėliams tai ką jau čia bepaveiksi, teks pildyti Kalėdų Seniui tuos į laiškus surašytus norus, bet bent jau mes, į protą atėję žmonės, atispirtume niekniekių vilionėms, nevyniotume jų į blizgantį popierių, nes išvyniojus vis vien teks nusivilti ar kitą nuvilti.

Džiugių gruodžio staigmenų linkėdama,
Jūsų Augustina

SKANAUS!

Vaišės Advento laikui

Lašišų salotos avokaduose

Reikės: 2 avokadų, pomidoro, 100 g rūkytos ar sūdytos lašišos, kietai virtos kiaušiniai, spanguolių, po šaukštą alyvuogių aliejus ir balzaminio acto, druskos.

Gaminimas: avokadus perpjaukite pusiau, išskobkite vidų, palikite apie 0,5 cm storio sienelės. Supjaustykite kubeliais kiaušinius, avokadų minkštima, siauromis juostelėmis – lašišą. Idarą sumaišykite su aliejumi ir actu, pagardinkite druska ir sudėkite į avokadų puseles. Papuoškite spanguolemėmis.

Cukinių suktinukai su ožkos sūriu

Reikės: nedidelės cukinijos, 200 g minkštų ožkų sūrio, 50 g graikių riešutų, 25 g petražolių lapelių, druskos, cukraus, pipirų, pankolių sėklų.

Gaminimas: užvirkite vandenį puode, įberkite druskos, pipirų, po žiupsnelį cukraus ir pankolių sėklų. Cukiniją per visą ilgi supjaustykite plonomis juostelėmis. Kai užvirs vanduo, sudėkite cukinijos juosteles ir 3 min. pavirkite, po to nuvarvinkite. Petražolių lapelius smulkiai supjaustykite, graikius riešutus susmulkinkite. Ožkų sūrį sumaigykite

Džiovintų slyvų sklidžiai

Reikės: 240 g džiovintų slyvų, 1 kiaušinio, 250 g grikių miltų, 1 šaukštą grietinės, 0,5 stiklinės pieno ar vandens, 0,5 stiklinės aliejaus, žiupsnelio druskos, cukraus pudros, mėgstamos uogienės.

Slyvas nuplauti, sudėti į karštą vandenį ir pamirkyti. Nukoštį ir susmulkinti virtuviniu kombainu ar sumalti mėsmale. Miltus sumaišyti su grietine, kiaušinio tryniu ir plaktu baltymu, įberi druskos. Viską sumaišyti, supilti pieną ar vandenį ir išplakti grietinės tirštumo tešlą. Sklidžius kepti gerai įkaitintoje kepstuveje su aliejumi. Sklidžius apiberti cukraus pudra, pagardinti vyšnių uogiene, obuoliene ar grietine.

Vitaminingas pušų spyglių gėrimas

Reikės: 50 g šviežių pušų spyglių, 1 šaukštą spanogolių, 1 šaukštą medaus, 2 – 3 stiklinių vandens.

Nuplautus spyglius sutrinti elektriniu smulkintuvu. Masę užpilti šiltu vandeniu ir palikti 2 val. vėsiuje, tamsoje patalpoje. Ant pilų perkošti, į gėrimą suberti trintas spanguoles, pasaldinti medumi. Tokį gėrimą reikėtų išgerti per dvi valandas, nes laikui bėgant mažėja vitaminų.

Paukštienos mišrainė su avokadais

Reikės: 500 g virtos vištienos, 1 avokado, 100 g mėlynųjų besėkių vynuogų, 2 mandarinų, kelių lapų gūžinių salotų, graikių riešutų, 2 šaukštų majonezo, 3 šaukštų riebesnės grietinėlės, 3 šaukštų apelsinų sulčių, trupučio druskos.

Mėsa supjaustoma gabaliukais, nuluptas avokadas – skiltelėmis, vynuogės perpjauamas, mandarinai nulupami, išskirstomi skiltelėmis. Į salotinės dugnų sudedami salotų lapai, ant jų sluoksniuojama paukštiena, avokadas, vynuogės, mandarinai. Užpilama majonezo, grietinėlės, apelsinų sulčių padažu su druska. Apibarstoma sukapotais riešutais.

Prienų trečiojo amžiaus universitetui – 20

(Atkelta iš 3 p.)

iteikdama šioms studentėms padėkas, rektorė klausė: „Ar neatsižodo?“, tačiau jos vieningai tarė „Ne“.

Gražaus jubiliejaus proga studentų pasveikinti atvyko ir Prienų

rajono savivaldybės vicemerė **Loreta Jakinevičienė**, kuri linkejo gražios bendrystės, sekėmės veiklose ir, žinoma, laimės, kuria, anot vicemerės, pirmiausia reikia susikurti viduje. Už prasmingą veiklą Prienų rajone L. Jakinevičienė dekojo Angelei Bajo-

rienei ir Dalei Šimkauskienėi. Sventės metu netrūko palinkėjimų, geros nuotaikos, dainų, kurias dovanėjo „Medardo Čoboto TAU“ choras iš Vilniaus, netikėtū staigmenų ir šokių.

Rimantė Jančauskaitė

Prienų Turguje

Palma PUGAČIAUSKAITĖ

„Tai laikas, kai daugės besotybės ir visko iš eilės pirkimas“...

Pasitinkant žiemą ir įžengiant į Advento laikotarpi, turgus gyveno išprastą šiam laikui gyvenimą. „Daugės besotybės, atrodo, kad po švenčių nebebus ko valgyti“, - pastebėjo beveik pustuštėje ūkininkų gyvūnų turgovietėje bei dirbdantys i vieną kitą vištelių ir giedorių gaidį Vytas, atvykęs iš Jiezno krašto. Jo išsitikinimu, prasidėjo jau laikas, „kai žmonės perka viską: ir turguje, ir prekybos centruose neša glėbiais akcijines prekes, turguje – už eurą kitą kur prekiaujama – pažiūrėkit, daugiausia žmonių“. Nusipirkęs keletą vištų, kurių viena kainavo 6 eurus, gal kokį eurą dar nusiderėjęs, žmogus sakė, kad „greito auginimo“ vištų namuose jau nededa kiaušinių, nes „pragyveno net dvejus metus“, todėl jos bus tik sultiniu virti skirtos, o jaunos, iš turgaus – pagyventi senolių gyvenimą, nuenant susirinkti kiaušinių, vištelių pakalbinti. Dar šluotą iš Vido vyras buvo pirkęs už 1,30 euro, nes smiegas užnes atšlaimo (kiemo) takučius, reiks nusišluoti. „Toks jau darbas, kai lieka tik turgus, parduotuvė, daktarė ir vaistinė“, – pasakojo apie gražias akimirkas, kai pabendrauja su naujaisių surinktais nepažiūstamais žmonėmis, ir tas džiugina.

Kadangi žmonių neréda augti, kartais mintimis pasidalija ir prekybininkai. „Kas galėjo anksčiau patiketi, kad šieno Kūčių vakarui reikės nusipirkti turguje. Pati auginau ne tik vaikus, bet ir nemažą fermą gyvulių. Šieno buvo dvi daržinės užkrautos. Išnaikino ar patys sunaišinom, nežinau. Neapsimoka tiesiog, kai senastam“. Jo ryšulys kainavo 4 eurus, šiaudų – 3 eurus. Ūkininkai centneri miežių, kviečių, kvietrugiu, pašarinių miiltų pardavė už 8–11 eurų. Kitų turėjo atvežę didesniais kiekiais parduoti morkus, burokelių, svogūnų. Kilogramas burokelių čia kainavo 0,30 euro, kitame turguje – 0,50 euro, o viename prekybos centre tą pačią dieną – 0,29 euro.

Kilogramas bulvių kainavo 0,40 euro, morkų – 0,80 euro, česnakų – 6 eurus, svogūnų – 1,20 euro, ridikų – 1

eurą. Ryselį žalumynų – svogūnų laiškų, petražolių, krapų – šeimininkės pirkė už 0,50 euro.

Gerokai sumažėjo prekiautojų naminiai kiaušiniai bei pieni ir jo produktai. Dešimt vištų kiaušinių kainavo 2–2,20 euro. Litras pieno kainavo 0,50 euro, litras grietinės – 3,60 euro, pusė kilogramo sviesto – 4 euros, pusė kilogramo varškės – 0,80–1,50 euro. Sūri išsirinkti pagal skonį, dydi galima už 1,50–3,50 euro.

Lietuviškos kiaulienos atvykė pirkti stakliškiečiai minėjo, kad paviljone nusipirko „Šventinį stalą“. Pirkė ir kiaulienos, ir jautienos, ir broilerio. O už antį mokojo 36 eurus. Kilogramas antenos kainavo 5–6 euros.

Prie žvies jau nusite į eilutes pirkėjų. Užklaustas, ką daugiausia renkasi, prekeivis sakė, kad labai įvairiai. Sauso šaldymo jūros lydekos kilogramas kainavo 2,90 euro, heko – 2,90 euro, šamo filė – 3,30 euro, karališkos vėgėlės – 4,90 euro. Vytiltos lašišos kilogramas kainavo 1,50 euro, kilogramas karšto rūkymo sviestažuvės – 7,90 euro, jūrinio ešerio – 7,20 euro, upėtakio – 9,90 euro, šalto rūkymo eršketo – 14,90 euro. Nors šviežios stintos kilogramas kainavo 7,90 euro, bet pirkėjų netrūko. Pirkė vis po kilogramą. Kilogramas šviežio karoso kainavo 2,90 euro, starkio – 6,90 euro, upėtakio – 4,90 euro, kuojos – 1,99 euro, ešerio – 2,90 euro, vėgėlės – 3,50 euro, negės, kuri vis labiau perkama – 7,50 euro.

Bitininkai kilogramą medaus pardavė už 5,50–6 euros, pusės litro stiklainių – už 3,50–4,50 euro. Buvo ir natūralaus vaško žvakų, kurias perka dovanėlėms.

Šalto spaudimo sėmenų aliejaus pusės litro butelis kainavo 3,50–4 euros.

Kitaip Advento savaitgaliai prekeiviai vylėsi sulaukti daugiau pirkėjų, nes, pasak jų, kuo arčiau Kalėdos, tuo daugiau žmonių manoma, bus turguje. „Ir tai petai iš metų, būna, kad jau, rodos, daug ir pirkę, bet paskutinėmis metų dienomis dar atbėga tai vienos prekės, tai kitos“.

Renkame Metų žmones ir „Metų projekta“

Baigiantis metams tradiciškai kviečiamie prisiminti ryškesnius 2019 metų įvykius, pastebėti tuos Prienų ir Birštono krašto žmones, kurie, Jūsų nuomone, išsiškirkia prasmingais, visuomenėi naudingais darbais, yra verti pagarbos už kilnius ir nesavanaudiškus poelgius, kurie puoselėja gražius santykius su aplinkiniais, nestokoją idomiu idėjų ir savo bendruomenėje skleidžia gėrą ir grožį. Rašykite mums, siūlykite savo kandidatus, vertus nominacijos „Metų žmogus“ ir prizų, skirtų pagerbti mūsų krašto šviesuoliams. Taip pat rinkite ir kandidatus „Metų projekto“ nominacijai.

8. **Vilius SIKORSKIS** – Išlaužo parapijos klebonas.

9.

„Metų projekta“

1. Balbieriškio bažnyčios vargonų pastatymas.

2. Birštono apžvalgos bokštas.

3. Birštono jaunimo erdvės atidarymas.

4. Pano ant picerijos pastato Prienuose, skirtas garbiams kraštiečiui Matui Šalčiui atminti. Graži verslininkų Malinės Šalčių muziejuje.

5. Šv. Mergelės Marijos Stebuklingosios statulos atnaujinimas Išlaužo kapinėse.

6.

Mielai laikraščio skaitytojai, pildydami anketa, galite pritarti jau pasiūlytom kandidatioms, galite išrašyti ir kitų šviesuolių paverdes bei projektų pavadinimus.

Pareikšti savo nuomone, užpildydami anketa, galite iki gruodžio 30 d. Galios tik iš laikraščio išskirtos anketas.

Amžinajį atils...

Pirmadienį Amžinybėn palydėjome Marijoną BUTKEVIČIŪTĘ (1931–2019). Visas velionės gyvenimas buvo susijęs su Jieznu ir jo žmonėmis. Gerbiamą Marijoną buvo labai miela, šilta ir paslaugi, draugiška bendradarbiė ir kaimynė.

Liūdime dėl Marijonos BUTKEVIČIŪTĖS mirties ir nuoširdžiai užjaučiame jos artimuosius.

Jiezno miesto Vilniaus gatvių seniūnaitijos gyventojai

Skaudžią netekties ir liūdesio valandą nuoširdžiai užjaučiame Serhiy MUSIYENKO dėl jo mylimos mamytės mirties.

UAB „Rūdupis“ darbuotojai

Kaimas ir vėl kryžkelė...

(Atkelta iš 4 p.)

D.Remeikos turimais duomenimis, pastaruoju metu iš Alytaus r. ūkių paimta 11 daržovių ir vaisių mėginiai (ištirti aštuoni), 12 vandens (ištirti penki), 5 žolės (ištirti trys), 8 želmenų (ištirti šeši), 55 pieno (ištirti 22, devyniuose nustatyta dioksono tarša). Prienų r. pieno ūkuose tarša nenustatyta.

Ūkio patikrų ir sankcijų mažės?

Nesenai paskirtas NMA vadovas **Aleksandras Muzikevičius** sulaukė daug ir nepatogų ūkininkų klausimų. Teirautasi, kodėl fermų mėšlas nesmirda Nyderlandų kaimų ir miestelių gyventojams, o Lietuvoje dėl analogiškų kvapų negalima išteigti naujo pieno ūkio, pasistatyti tvartą, nes salima sodybą nusipirko miesto valdininkas ar šiaip svarbus asmuo. Karvė netycia pametė ausies išagą – ūkininkui sankcija, traktorius išvažiavo iš suartos dirvos į žvyrelę – tuoju bauda už taršą ir pan. Pavasarį lauką apsėmė – bauda už toje vietoje nepasėtus javus.

„Šiuo metu sudarėme darbo grupę ir ieškome sprendimų, kaip galima būtų sumažinti šalies ūkininkus varginančių patikrų skaičių, kaip išvengti jas vykdančių institucijų funkcijų dubliavimosi“, – kalbėjo NMA vadovas A. Muzikevičius. Tris savaites NMA vadovaujantis pareigūnas tikino susirinkusiuosis, jog ūkių patikrų ateityje mažės. Pavyzdžiu, 2016 m. ūkiai buvo tikrinti 15 152 kartus, 2019 m. iki spalio 1 d. – 11 376 kartus. Po patikrų 2016 m. 14 044 pareiškėjai gražino 10,98 mln. Eur, 2017 m. 12 463 pareiškėjai – 6,71 mln. Eur, 2018 m. 825 pareiškėjai – 4,42 mln. Eur. Pasak A. Muzikevičiaus, ūkininkams pritaikytų sankcijų skaičius nuo 2016 m. iki 2018 m. sumažėjo 40 proc.

Prakalbės apie paramą investicijoms į žemės ūkio valdas 2014–2019 m., A. Muzikevičius paminėjo, jog pieninės gyvulininkystės sektorius buvo patvirtintos 1 187 paraškos, išmokėta 73974472 Eur, dėl prietaikytų sankcijų teko gražinti 222840 Eur. Visam žemės ūkio sektorui (augalininkystei, daržininkystei, gyvulininkystei, sodininkystei, uogininkystei) per tą penkerių metų laikotarpį patvirtintos 4 334 paraškos, išmokėta 269749465 Eur, dėl sankcijų teko gražinti 575972 Eur.

NMA vadovas A. Muzikevičius pateikė avansu išmokėtų (99 proc.) tiesioginių išmokų sumas: visiems išmokėta 440 mln. Eur, tame skaičiuje – 18,7 mln. Eur už pienines karves, 33,5 mln. Eur – už nederlinas žemes ir 298 mln. Eur – tiesioginių avansinių išmokų.

Sofos ūkininkai nepasitraukia
Ūkininkai iš įvairių šalies regionų teiravosi, kodėl išmokos mokestis ūkininkams, taip pat pasitraukusiemis iš pieno gamybos ir nelaikantiems karvių. Ne vienas

LPGA tarybos narys viešai abejojo NMA tikrintojų kompetencija. A. Muzikevičius žadėjo įsigilinti į kruojamo sektoriaus specifiką ir pagal galimybes keisti nusistovėjusią tvarką.

Žemės ūkio ministro **Andrius Palionio** teigimu, nors ES lėšos kaimo plėtrai mažėja, tačiau valstybė kofinansavimui planuoja skirti tokią pačią sumą. LPGA tarybos nariai teiravosi ministro, ar toliau bus svaistomi pinigai sofos ūkininkams ir „sumuštiniai kursams“, taip pat kokia yra tvaraus pieno ūkio ateities vizija. Ministro nuomone, ūkyje pieniai perdirbantį šeima gali laikyti 3,5 ar 10 karvių – kiek pajėgia pati suvertikyti pieno, bet reikia žiūrėti, ne koks ūkis reikalingas šiandien, o kokio reikės tyto. Atsižvelgiant į rinkos ekonomiką, svarbiausia, kad ūkis būtų efektyvus, dirbtų našiai. A. Palionio teigimu, naujuoju ES finansiniu laikotarpiu tvarus šeimos pieno ūkis turėtų laikyti 100–150 produktyvių karvių.

„Sukta“ klausimą dėl sofos ūkininkų, gaunancių pirmųjų hektarų išmokas ir dar pirmą už žemės nuomą, ministrui atsakyti nebuvlo lengva. „Tiems, kurie deklaruoją tik pievas iki 20 ha, nuo kitų metų nebus skiriama žalio kuro. Bet dar yra trumpalaikių gyvulių deklaravimų – pasiūma juos savaitėi, mėnesiui, kol uždeklaruoją. Ieškoma būdų, kaip tokius sofos ūkininkus išaiškinti per deklaravimą“, – kalbėjo ministras A. Palionis,

Seimo KRK pirmininkas **Andrius Stančikas** teigė, kad komitetas iš biudžeto papildomai prašo 70 mln. Eur žemės ūkui, tačiau abejojama, ar šis prašymas bus patvirtintas. Jis atkreipė dėmesį, kad kasmet biudžeto asignavimai žemės ūkui mažėja, pavyzdžiu, 2007 m. nuo bendro biudžeto žemės ūkui buvo skiriama beveik 13 proc., dabar – tik 7,7 proc. Pasak A. Stančiko, papildomų pinigų žemės ūkui būtų galima paimti išparduodant vadinius „kolūkinius“ miškus, dabar priklausančius valstybei (šiai metais buvo priimtas išstatymas dėl išterpusios žemės ir miškų pardavimo iki 3 ha, kuris įsigalios nuo 2020 m. sausio 1 d.).

„Laukia didelė kova dėl žemės ūkio finansavimo mokesčinės naštos nedidinimo, – kalbėjo Seimo KRK pirmininkas A. Stančikas, – žiūrint į kitus sektorius, žemdirbių interesus palaikančių bus mažai. O ir pačios visuomenės požiūris į žemės ūkį žiniasklaidoje formuoja masas neigiamas ir politikai to paiso. Apginti žemės ūkio interesus nebus lengva“.

Apie priverstinius susižalojusių galvijų skerdimus ūkuiose informaciją pateikė VMVT atstovai **Giedrius Blekaitis** ir **Donatas Šimkus**.

LPGA tarybos išplėstiniame posėdyje dalyvavę ūkininkai patarė politikams ir valdžios atstovams agrarinio sektoriaus vadybinės patirties ir išminties pasimokyti iš kaijinėnės Lenkijos.

Kūrenkime saugiai

Prasidėjus vésiam sezonui kiekvieną parą ugniaugesiams dešimt kartų tenka budeti šalia pastatų ir laukli, kol dūmtraukiuose išdegis suodžiai. Dėl to kalti namų savininkai, nepakankamai dėmesio skriantys savo šeimos narių saugumui ir nesilaikantys Gaisrinės saugos taisykių. Pagal Bendrasias gaisrinės saugos taisykles, suodžius iš dūmtakių ir krosnių privalu valyt iš šildymo sezono, o jo metu – ne rečiau kaip kartą per ketvirtį. Dūmtraukiai privalo būti tvarkingi, iš išorės išbalinti, kad matytusi aprūkę iškilimai.

Būtina patikrinti, ar nuo krosnies krašto ir dūmtraukio iki degių pastato konstrukcijų yra reikiamas atstumas. Neretai būna taip, kad dūmtraukiu ir krosnių sienelės liečiasi prie degių sienų ar lubų. Būtina žinoti, kad namo perdangoje nuo vidinės kamino sienelės iki degių konstrukcijų turi būti ne mažesnis kaip 38 cm nedegios medžiagos tarpas, o tarp kamino išorinės sienelės ir namo stogo degių konstrukcijų privalo būti ne mažesnis kaip 13 cm nedegiantis intarpas. Be to, reikia žinoti, kad į vieną dūmtraukę negali būti jungiamos daugiau kaip dvi krosnys.

Pasitaiko, kad remontuodami senus pastatus savininkai vetejo krosnių stato židinius, o kaminus palieka senus. Tačiau pamirštama, jog kamino skydžiui turi būti kur kas didesnė negu krosniai. Jeigu į vieną dūmtraukę sujungti keli šildymo įrenginiai, juos kūrenant kaminas labai įkaista, o jei dar ir dūmtraukis blogai įrengtas, galima tikėtis gaisro.

Remontuojant namus – neretai tapetai priklijuojami prie pat krosnių ir dūmtraukiu, o kartais netgi ir jie apklijuojami. Užkūrus krosnį, tapetai nuo karščio kaista, gelsta, o po kurio laiko ir užsidega.

Ties krosnies pakura, jeigu grindys medinės ar iš kitų degių medžia-

gų, privalo būti prikaltas ne mažesnis kaip 50x70 cm skardos lakštas.

Jei po ilgo nekūrenimo laiko užkūrus krosnį ar židinį dūmai ima rūkti į patalpas, privalote nedelsdami išvalyti krosnį ir dūmtraukę. Suodžiai nevalytuose dūmtraukiuose dažniausiai užsidega vėjuotą dieną. Tokiam gaisrui būdingas užgesys kamine, iš kamino besiveržiančios kibirkštys ar net liepsnos. Jeigu taip atsitiko, kuo skubiai užgesinkite ugnį kūrykloje, sandariai uždarykite krosnies ir peleninės dureles, kad nebūtų traukos ir ugnis negautų šviežio oro, ir kvieskite ugniaugesius.

Per vasarą dūmtraukius gali būti užkimšę paukščiai (įrengę lizdus). Taip nenutiktu, jei kamine įtaisytmėte retą tinklą, groteles ar stogelį. Pastarasis reikalingas dar ir tam, kad nenaudojamas dūmtraukis nepriimktu nuo lietaus.

Nepamirškite, kad netvarkinga krosnį draudžiama kūrenti, todėl įsidėmėkite pagrindines taisykles:

- neperkaitinkite krosnių, nedžiovinkite arti jų skalbinių, malkų bei kitų degių medžiagų. Bet kokie namų apyvokos reikmenys, baldai turi būti nuo krosnies ne arčiau kaip per 1 metrą. Nedirbkite su degiais skysčiais arba dažais kambaryje, kur kūrenasi krosnis;
- nenaudokite krosniai pakurti lengvai užsidegančių skysčių (benzino, žibalo, acetono ir kt.) – tai labai pavojinga;
- neišekite iš namų, kai kūrenasi krosnis, nepalikite jos prižiūrėti mažamečiams vaikams; nelaikykite atvirų durelių. Baikite krosnį kūrenti ne vėliau kaip prieš dvi valandas iki išvykdami iš namų arba eidami miegoti;
- baigę kūrenti krosnį, jos kaištį uždarykite tik gerai įsitikinę, kad kuras visiškai sudėges. Per anksti uždarę galite apsinuodysti smalkėmis.

Šildymo sezonas grėsminges ne tik tiems gyventojams, kurie šildosi kūrendam krosnį. Ne ką mažiau pavojingi ir elektriniai šildytuvai, kurie naudojami gyvenamuosiuojuose būstuose bei ištaigose. Svarbiausiai taisyklė, kurią turi atminti asmenys, naudojantys elektros šildytuvus, jog šis prietaisas privalo būti sertifikuotas. Jokiui būdu nenaudokite savadarbių šildymo prietaisų. Ant elektrinių prietaisų nedžiaukite skalbinių, nes elektra išvanduo – tai pavojingi kaimynai. Be to, kiekviena medžiaga, veikianti šilumos, turi savę užsiliepsnojimo temperatūrą, tad nemažai gaisrų kyla dėl to, kad šildytuvai paliekami per arti įvairių daiktų: spintų, minkštasolių, užuolaidų. Šildytuvą statykite erdvioje vietoje, atokiai nuo baldų ir sienų. Nepalikite šildytuvo be priežiūros. Atnininkite, jog ir tepaliniai elektriniai šildytuvai nerā apsaugoti nuo gamyklinio broko, tad ir jais negalima pasitikėti šimtu procentų. Trūkus tepalo skyriui ir tepalamis išsiliejus ant kaistančio šildytuvo, gali kilti gaisras. Elektriniai prietaisai mums pavojingi, nes gali sukelti trumpajį jungimą. Norėdami to išvengti nejunkite šildytuvą į vieną elektros lizdą kartu su kitaip prietaisais.

Dar vienas efektyvus apsisaugojimo nuo galimo gaisro būdas – išsirengti dūmų jutiklius. Daug materialinės ir moralinės žalos pridaro per vėlai pastebėtas gaisras. Šie jutikliai greitai ir patikimai užfiksuoja vos kilus gaisrą. Jutiklyje esanti sirena informuoja jus ir kaimynus apie iškilusią grėsmę, tad galima suspeti.

SIŪLO DARBA

Viešbučiui-restoranui Birštone reikalinga: kambarinė-valytoja, barmenė – padavėja (savaigaliais). Apmokome dirbt. CV galima siųsti el.paštu: pusynebirstone@gmail.com. Tel. 8 687 53 756.

Įmonėje, esančioje Ilgakiemio k., reikalingi darbuotojai gamyboje. Darbas viena pamaina po 8 valandas slenkančiu grafiku. Atlyginimas – nuo 555 iki 1200 eurų, neatskaicius mokesčių (mokama už padarytą kiekį). Visa informacija telefonu: 8 615 68 786.

SIŪLO DARBA

Skubiai reikalingi Hamburge (Vokietijoje) darbuotojai tvarkyti namus ir dirbt medicinos seserimis. Privalo mokėti rusų kalbą (vokiečių kalba pageidautina, bet nebūtina), suteikiamas gyvenamasis plotas. Skambinti tel. +370 608 00 345, po 19 val.

PERKA

Nekilnojamasis turtas

Perkame mišką didžiausiomis kainomis Lietuvoje. Atskaitome iš karto. Tel. 8 605 44 445.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė brangiai perka galvijus, atskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

Įmonė tiesiogiai nuolat perka arklius.

Tel.: 8 656 39 189, 8 616 14 424.

Superka gero ir lieso įmitimo galvijus (AB „Krekenavos agrofirma“ kainomis), taip pat perka arklius. Tel. 8 616 43646.

UAB „GALVIJŲ EKSPORTAS“ – įvairius pienu girdomus buliukus ir telyčiaites, taip pat „Belgus“. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Sveria el. svarstyklėmis. Pasiima patys. Tel. 8 612 34 503.

Įmonė tiesiogiai perka galvijus aukščiausiomis ŽŪKB „Krekenavos mėsa“ kainomis. Tel. 8 613 79 515.

A. Bagdonių brangiai perka verselius ir telyčiaites auginimui. Moka 6-21 proc. PVM. Sveria elektroninėmis svarstyklėmis. Pasiima patys. Tel.: (8 319) 69 541, 8 699 93 682.

Įvairios prekės

Įmonė perka naudotus automobilius. Gali būti be techninės apžiūros, nevažiuojantys, išregistruoti. Siūlykite visus variantus telefonu: 8 607 67 679.

PERKA GALVIJUS
KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENĀS ARBA ĮGYVA SVORI.
SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.
Tel.: 8 614 93 124

PARDUODA

Gyvuliai, gyvūnai

Parduoda veršingą 6 metų karvę. Tel. 8 601 20 149.

Įvairios prekės

Parduodame amonio salierą, azofoską, sulfatą. Pristatomė, išrašome sąskaitas. Tel. 8 605 49 513.

Kietas kuras

Parduoda DURPIŲ BRIKETUS, malkas, supjautas kaladėlėmis, rastukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku. Tel. 8 672 51 171.

Miško savininkas parduoda spygliuočių ir lapuočių malkas. Tel. 8 690 66 155.

Atvešime durpių briketus, akmens anglį, pjuvenų briketus, granules, – KOKYBĘ GARANTUOJAME. Tel. 8 683 13463.

Parduoda geros būklės, tvarkinga automobilį „Toyota Yaris Verso“ 2003 m., dyzelinas, 1,4 l, mechaninė pavarų dėžė, rida tikra. T.A. iki 2021-09, kaina – sutartinė. Tel. 8 687 83 442.

PASLAUGOS

Liejame pamatus, betonuojame. Montrujame gipso kartoną, glaistome, dažome, kalame dailyentes, dedame visų tipų grindis, klojame plytelės, atliekame santechnikos darbus, elektros instalacijos darbai, klojame trinkeles, lankstome skardas. Tel. 8 600 96 399.

Šliuojame, dedame ir lakuojame partę, dengiame stogus, skardiname, lankstome, šiltiname ir dažome namų fasadus. Kasame pamatus, mūrijame, tinkuojame, betonuojame, montuojame tvoras, langus, duris, atliekame langų apdailą, griovimo darbus. Statome karkasinius namus. Tel. 8 620 85350.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, katilinių įrengimo. Komplektuojamė kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 8 640 39 204.

Apvirto automobilis
Lapkričio 30 d. apie 22 val. 35 min. Prienų r. sav., Stakliškių sen., Alšininkų k., Alytaus AVPK policijos ekipažo akivaizdoje nuo kelio nuvažiavo ir apvirto automobilis „Ford Focus“. Nustatyta, kad šis automobilis vairavo vyras, gim. 1988 m., gyv. Prienų r. sav., neturėdamas teisės vairuoti kelių transporto priemonės, kuriam nustatytas 1,75

Kaminų įdėklai: gaminimas, montavimas. Kaminų valymas. Tel. 8 645 87 304.

Nebrangiai atvežame kokybišką sijotą juodžemį. Vežamas kiekis – 6–10 m³. Tel. 8 645 64 788.

Vežame žvyrą, smėlį, skaldą, juodžemį ir kitus birius krovinius. Tel. 8 690 66 155.

Mobiliu gateriu pjaunu medieną iki 9 m ilgio, kreizuoju lentas kliento kieme. Pjaunu ir nedidelius kiekius. Tel. 8 610 03 983.

DURYS – PER 3 DIENAS!

GAMINU DURIS – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniam pastatams ir rūsiams. Tel. 8 653 93 193.

Dezinfekuojame, valome geriamojo vandens šulinius. Tel. 8 612 60 250.

IVAIRŪS

„Gyvenimo“ redakcijoje priimami skelbimai ir į Alytaus, Marijampolės ir Vilkaviškio miestų ir rajonų laikraščius.

Alytaus Naujienos

Suvaičietis

Santaka

PASLAUGOS

Kaminų valymas, įdėklai, remontas ir jų priežiūra. Dirbame savaigaliais ir švenčių dienomis. Tel. 8 603 90 189.

Remontuojame skalbimo mašinas ir indaplovės, pagal galimybę pritaikome nuolaidą, suteikiame garantiją iki 2 metų. Dirbame be poilsio dienų. Tel. 8 611 66 845.

SLEGIA KREDITAI AR PRITRŪKAI PINIGŲ? Tiešiame Jums pagalbos rankų! Akimirksniu palengvinsime Jūsų naštą. REFINANSAVIMAS nuo 500 iki 7000 eurų, nuo 6 iki 48 mėnesių. PASKOLOS nuo 100 iki 5000 eurų, nuo 2 iki 48 mėnesių. Konkurencingai itin mažos palūkanos rinkoje. Be užstato, be užslėptų sutarties sudarymo mokesčių. Kreiptis tel. 8 601 50 935. Kredito davejėjas UAB LSV intergroup. Tarpininkas Ričiardas. Individualios veiklos pažyma Nr. 621263.

Gruodžio 1 d. apie 22 val. 20 min. Prienų r., Elžbietiškio k., gyvenamojo namo kambarje konflikto metu neblaivai (3,23 prom. alkoholio) moteris (g. 1987 m.) smurtavo prie savo neblaivų (1,98 prom. alkoholio) sugyventini (g. 1979 m.). Itariamoji buvo sulaikyta ir uždaryta į arestinę.

Parengta pagal Alytaus apskrities VPK pirminė informacija

Nusikaltimai Nelaimės

Apvirto automobilis
Lapkričio 30 d. apie 22 val. 35 min. Prienų r. sav., Stakliškių sen., Alšininkų k., Alytaus AVPK policijos ekipažo akivaizdoje nuo kelio nuvažiavo ir apvirto automobilis „Ford Focus“. Nustatyta, kad šis automobilis vairavo vyras, gim. 1988 m., gyv. Prienų r. sav., neturėdamas teisės vairuoti kelių transporto priemonės, kuriam nustatytas 1,75

Kultūros kryžkelė

Susitikimai

Projektų remia
SPAUDOS,
RADIVO IR
TELEVIZIJOS
RĒMIMO
FONDAS

„...tai, kur ir kame esu, yra mano kelias“

(Atkelta iš 2 p.)

Aukštos meninės kultūros žinių Balbieriškio parapijos bažnyčia vadintina ir šiandien. Naujai atstatytoje Balbieriškio Šv. Mergelės Marijos Rožančinės parapijos bažnyčioje kunigo Remigijaus Veprausko iniciatyva vyksta klasikinės muzikos, jaunujų atlikėjų, saviveiklininkų koncertai. Kiekvienuose sekmadienjų ir ne tik skamba pirmojo Lietuvos Respublikos mecenato A. Paukščio dovanoti vokiškieji „Oberlinger GmbH“ firmos vargonai, kurių vargonuoja Aurelija Varanauskaitė-Sinicienė. Balbieriškiečiai ypač džiaugiasi šios vargonininkės nuoširdžiu darbu dirbant su parapijos chorais. Aurelija gimusi ir augusi Prienuose, turinti muzikinių gabumų. Po ilgų ieškojimų galiausiai savo pašaukimą atrado Marijampolės pedagoginėje mokykloje. Vokalo išgudžių lavinimo patirties sėmėsi pas šiomeno meistrę Gitana Pečkytę. Nuo 1996 metų Vilkaviškio vyskupijos prasčių būsimiems muzikos pedagogams buvo sudaryta galimybė įsigytį bažnyčios vargonininkų specjalizaciją. Paskatinta tuo metu mokykloje dirbusių bažnytinės muzikos dėstytojo kunigo Gracijaus Sakalauską, Aurelija, kaip pati sakė, visa esybe pasinėrė į studijas. Susipažinimas iš esmės su religine muzika, liturgikos pagrindais, patirtys, dalyvaujant įvairose profesijos veiklose, pažintys su profesionaliais muzikinio meno puoselėtojais ir kita yra toks žinių bagažas, įgytas Marijampolėje, kad Aurelija ji prilygina lobui. Gavusi paskyrimą po pedagoginės mokyklos baigimo ir padirbėjusi Jurbarko r., Smalininkuose, vargonininkė tėsė studijas LMTA. Vėliau sukūrė šeimą, kartu su vyru Irmantu augina dvi dukras.

Kadais patirta profesinė pažintis su maestro Petru Bingeliu, Kauno valstybinio choro įkūrėju bei jo dirigentu, padėjo įgyvendinti (iprasmininti) dar vieną Aurelijos, kaip vokalistės, talentą. Studijų metu pastebėjęs

Balbieriškio parapijos jaunimo choras kartu su klebonu R. Veprausku ir vadove A. Siniciene.

unikalų, platus diapazono balsą, profesorius be jokių konkursų pakvietė dirbtį kartu. Jau 12-tus metus Aurelija turi unikalą galimybę, kaip pati sako, derinti darbą ir malonumą, siekti profesinio meistriškumo. Apie įgytas patirtis, valstybiniam Kauno chorui (Aurelija – I altas) dalyvaujant bendruose pasirodymuose ir projektuose su pasaulinio garsio meistrais, kaip Asmik Grigorian, A. Bocelli, M. Caballe, su D. Ibelhauptaitės Vilniaus „City Opera“, ji galėtų pasakoti daugybę valandų. Tačiau Aurelija savo sunkaus darbo nesureikšmina, tik teigia, kad savo srities specialistas turi norėti siekti žinių, nuolat tobulėti ir daliinti savo įgytą patirtį su meile, iš širdies, nesvarbu, kur dirbtų: ar didžiuosiuose miestuose, ar provincijoje. Si nuostata atspindi Aurelijos Sinicienės asmenyje – tai itin aukštos profesinės kompetencijos specialistė,

puikiai išmananti liturgiką, profesionaliai vargonuojanti solo, gebanti improvizuoti giesmių ir choralo temomis, tad nenuostabu, kad ir Balbieriškio parapijos choristų nuolatinis vokalo išgudžių lavinimas repeticijose jau tampa įprastu reiškiniu, o choro kassekmadieninis giesmių atlirkimas pritariant vargonams, klausytos kaskart pakylėja iki dangaus.

Dainavimo chore sekėmė bei vokalinės kultūros tobulinimas priklausė ne tik nuo vadovo solidaus išsilavinimo bei profesinės ir pedagoginės patirties, bet ir tarpusavio mikroklimato. Pakalbinti suaugsnių choro giesmininkai labai šiltai atsiliepia apie vargonininkę – ji nuolat besiypsanti, lengvai bendraujanti, visad pozityviai nusiteikusi, nors ir labai užimta darbais, tačiau repe- ticių ir šv. Mišių metu labai susikaupianti, reikli sau ir tuo pačiu kitiems. Aurelija džiaugiasi choristų noru

tobulėti, kantrybe ir idėjiniu atsidavimu lankant chorą, o ypač jaunaisiais giesmininkais. Jie giedoti atėjo su vyresniais, tai buvusios trys mergaitės – Lukrecija, Gerda, Emilia, o per metus skaičius choristų išauga, todėl šiandien jau susibūrė nemažas ir labai darnus jaunimo kolektyvas.

Jaunieji dainininkai noriai dali- josi mintimis apie dalyvavimą chore. „Man patinka lankytis chorą, nes muzika yra nemaža mano gyvenimo dalis. Giedodamas aš ne tik lavinu savo balsą, repeticijų metu galu bendrauti su savo draugais, – sako Dominykas, per tuos metus daug išmokęs ir susitirpinęs tikėjimą.

„Giedant su vyresniųjų chorų aš supratau, ką reiškia žmonių bendras noras panaudoti visas savo balso galias suteikiant giesmei grožio ir prasmės. Išmokau labai daug apie sakralinę muziką,“ – kalbėjo Lukre-

cija. Ji pridūrė, kad visiškai pasitikėti vadove, jaučiasi laisvai ir nebijo suklisti, nors iš pradžių ir buvę nedrąsu. „Ja galima pasitiketi“, „ji man labai miela“, „rūpestinga ir labai geria“, „Ji bando visus ir visada pamatyti, nieko neatstumia“, – teigė ir kiti. Pozityviomis mintimis apie jaunimo choro veiklą dalinosi ir vaikų tėveliai.

– Jaunimas paprastai domisi kitomis veiklomis, kompiuteriniais žaidimais, daug laiko leidžia bendraudami internetinėje erdvėje, tad sūnaus noras lankytis chorą bažnyčioje gal kiek ir sutrikdė, bet nenustebino, nes Dominykui patinka dailė, domisi muzika, mokosi groti, – sako Dalė Akamauskienė, jos teigimu, sūnaus apsisprendimą dalyvauti chore vertinant labai teigiamai. Jai patinka tokia veikla, kur jaunimas skatinamas atrasti naujų užimtumo ir bendravimo formų.

Vitalijos Marčiulaitienės nuomone, labai svarbi vadovės savybė pastebėti kiekvieną atėjusį dainuoti vaiką, ivertinti ir atrasti jo individualias galimybes ir duoti startą tolimesniems savęs ieškojimams. Sv. Mišių metu kiekvienam iš jaunujų choristų suteikiama galimybė bent keletą posmelių giesmės giedoti solo, kartais pritariant ir instrumentu. Jaunam žmogui tai didelė atsakomybė, bet ir puiki galimybė atskleisti.

Vaidas Ulevičius teigia, kad miestelyje jaunimui nėra kuo užsiimti, tad sveikintina bet kokia panašaus pobūdžio veikla, svarbu, kad tik vakių tai darytų noriai.

Pakalbinti tėveliai nuoširdžiai dėkoja gerb. Balbieriškio klebonui Remigijui Veprauskui už jaunimo choro subūrimo idėją ir iniciatyvos paskatinimą. Gerb. kunigas, atžvelgdamas į parapijiečių pageidavimus, neslepia, kad nebuvo lengva įkalbėti Aureliją, žinant jos užimtumą, dirbtį Balbieriškio parapijos vargonininkę ir choro vadove. Tačiau sprendimai pasiteisino, ir lūkesčiai jau davė savo vaisių.

„Tik dabar vėl pradedu jausti, kad tai, kur ir kame esu, yra mano kelias...“, – sako Aurelija Sinicienė po šv. Mišių, skirtų Šv. Cecilio dienai paminėti. Jos buvo aukojamos su intencija už Balbieriškio parapijos choristus lapkričio 24 dieną.

Šventos Cecilio globos ir Dievo palaimos Tau, Aurelija...

Ilona Petraškaitė-Mitrulevičienė

Gurmaniški pašnekėsiai Jiezne su rašytoja Laura Sintija Černiauskaitė

Jiezno bibliotekos skaitytojai susitiko su rašytoja, žurnalistu, poetu, dramaturge Laura Sintija ČERNIAUSKAITE.

I susitikimą su kūrėja atėjo vyresnieji gimnazijos mokiniai, mokytojai bei įvairaus amžiaus miestiečiai. Nepaisant jų amžiaus, pomėgių, išsilavinimo ar kitokių skirtumų, tarp auditorijos ir rašytojos užsiimezgė gyvas, įtraukiantis pokalbis apie gyvenimą, savęs ir kitų pažinimą, meilės ir nemeilės ištiktus L. S. Černiauskaitės knygų personažus. Aptarusi anksčiau išeistus „Benedikto slenksciaus“, autore pristatė ir naujausią savo romaną „Šulinys“, jo atėjimo į mintis, brandos ir išėjimo į pasaulį vingius.

Susirinkusiems į susitikimą Laura Sintija Černiauskaitė pasakojo, kad jai patinka rašyti, nes rašydamas išlaisvėja, jaučiasi tarsi rūke, iš kurio į gyvenimą padeda sugrįžti šeima, namai, darbas. Autorės teigimu, labai svarbu pažinti save ir kitus, tačiau

kartais tas pažinimas labai skausmingas, nes rašant įsiuaučiamą į kiekvieną veikėją, į pačias juodžiausias jo puses, stengiamasi jį pateisinti, parodyti, kodėl kartais tam-pama blogio įrankiai, kaip mūsų poelgiai ir veiksmai gali daryti įtaką mūsų vaikų ir anūkų gyvenimams. Paklausta, kaip gimsta romano tema, Laura Sintija Černiauskaitė sakė, kad paprastai įkvepia tikrovę, tačiau dažniausiai veikėjai nukreipia įvykius tam tikra eiga, nulemia knygos pabaigą.

Renginys organizuotas įgyvendinant projekta „Gurmanų restoranas“. Dienos pietūs: šviežia knyga 17.00“. Projektas finansuojamas Lietuvos kultūros tarybos ir Prienų rajono savivaldybės lėšomis.

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos informacija

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOSES, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (8 648 46182, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodenė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autoriių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.

Offsetinė spauda. Apimtis - 2 spaudos lankai.

Indeksas 67283. Tiražas: trečiadieniais - 2100 egz., šeštadieniais - 2600 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Internete skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikraštisgyvenimas

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“ Seirijų g. 17, tel. (8 ~ 315) 73786.

A ALYTAUS SPAUSTUVĖ